

Remissyttrande

Ert dnr KN2025/02031
Vårt dnr 2025_29

Klimat- och Näringslivsdepartementet
Energiheten, Hållbart och innovativt
energisystem
Kn.remissvar@regeringskansliet.se
Kn.e.remissvar@regeringskansliet.se
Sandra.lennander@regeringskansliet.se

Stockholm, 2025-12-22

Promemorian Förslag om mål för en effektiv energianvändning

IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige har tagit del av rubricerat PM. IKEM önskar lämna följande synpunkter.

IKEM:s medlemsföretag och konkurrensläget

Våra medlemsföretag producerar viktiga insatsvaror som är nödvändiga i princip alla förädlingskedjor. Därför är företagets förmåga att bidra till sina kunders omställning en förutsättning för en lyckad omställning av samhället i stort. Företagen är utpräglat exportorienterade och utsatta för internationell konkurrens med hård priskonkurrens till följd av globalt överutbud, subventionerad produktion och låg efterfrågan. Det finns inget incitament för sådana företag att använda någon insatsvara på ett ineffektivt sätt, tvärtom.

Nyckeln till framgång är global konkurrenskraft. Därför är lika spelregler för industrin såväl inom som utanför Europa en viktig förutsättning både för långsiktig tillväxt och omställning inom industrin. För industriella användare av energi handlar energieffektivisering om att få ut största nytta av insatt energi i den verksamhet som företaget bedriver. Politiskt satta energibesparingskrav är något helt annat och leder i värsta fall till minskad industriell verksamhet, uteblivna omställningsinvesteringar och i förlängningen ökade globala klimatutsläpp.

Synpunkter på Promemorian

Utgångspunkter

Promemorian handlar om införande av ett nytt energipolitiskt mål för en effektivare energianvändning som är förenligt med en ökad elektrifiering och ett elsystem som har förmågan att leverera el utifrån den globalt konkurrensutsatta industrins behov vad gäller stabil leverans till konkurrenskraftig kostnad.

IKEM välkomnar perspektivet att se konkurrenskraften som en motor för välfärd och klimatomställning och elsystemet som en möjliggörare för omställningen med uppgift att tillgodose elanvändarnas behov av försörjningstrygghet och stabil leverans till lägsta möjliga kostnad.

Mål för en effektiv energianvändning

IKEM ser positivt på det tydliga ställningstagandet i promemorian om att en ökad elektrifiering är avgörande för att möjliggöra klimatomställningen, och att begränsning av elanvändningen står i motsats till detta. Det är också positivt att kärnkraftens planerbarhet och stora produktionskapacitet ses som en viktig del för att skapa ett elsystem som sammantaget ger en stabil leverans till konkurrenskraftig kostnad årets alla dagar.

Enligt promemorian föreslås målet breddas till att också omfatta utjämning av effekttoppar och ökad efterfrågeflexibilitet och energilagring i användarledet. Utgångspunkten är att flexibilitet bör vara frivillig och inte ett tvång genom indirekt tvång.

IKEM anser i likhet med vad som beskrivs i promemorian att efterfrågeflexibilitet måste bygga på frivillighet. Det är viktigt att komma ihåg att användarflexibilitet inte är en möjlighet för alla energiintensiva processer. Att göra konkurrenskraftiga villkor beroende av om flexibilitet eller energilagring är möjlig eller inte för den enskilda processanläggningen skulle således skapa en ordning med ojämlika spelregler. Ett kontinuerligt kapacitetsunderskott i elnätet är en signal om otillräcklighet och ska lösas med faktiska investeringar i ökad kapacitet. IKEM motsätter sig en målsättning som bygger på synsättet att industrin är till för elsystemet och inte tvärtom.

Kvalitativa målformuleringar

För IKEM:s medlemsföretag är ett kontinuerligt och strukturerat energieffektiviseringsarbete en del av den dagliga verksamheten och en viktig lönsamhetsparameter. I den globala konkurrens som företagen verkar är det centralt att de effektiviseringsåtgärder som genomförs är vad företaget definierar som bäst för företaget och är lönsamma för dem. IKEM förordar därför en målsättning som ger flexibilitet för företagen att använda standardiserade energiledningssystem med tredjepartsverifiering för att infria eventuella beting vad avser energieffektivitet.

Målets mätbarhet

Enligt promemorian föreslås Energimyndigheten få ett övergripande ansvar att följa upp det nya målet och ta fram förslag på indikatorer för mätning av utveckling och framsteg. Det nämns också i promemorian att kvalitativa mål kan vara svårare att följa upp och utvärdera.

IKEM anser att det är avgörande att industrin blir delaktig i framtagandet av representativa indikatorer för uppföljning av utveckling och framsteg. IKEM ställer sig därför till förfogande för ett sådant gemensamt arbete.

Avsaknaden av helt nödvändiga förutsättningar för omställning måste påverka kravställningen i befintliga styrmedel

I promemorian sägs att en effektivare energianvändning kan bidra till konkurrenskraftiga energipriser samt ett minskat behov av utbyggnad av energinfrastruktur och att detta kommer att vara särskilt viktigt den närmaste tioårsperioden innan mer baskraft har hunnit komma till stånd.

IKEM anser att energieffektiviseringsåtgärder som industrin anser lönsamma kommer att kunna bidra till målsättningen på ett positivt sätt. Det är dock viktigt att tydliggöra att en fullskalig omställning som ligger i planeringsmålet på 300 TWh är en helt annan sak. Givet de ledtider som är knutna till såväl ny elproduktion som eldistribution går det inte att förlita sig på energieffektivisering och ett minskat behov av nätinvesteringar. Endast en stabil och tillräcklig elförsörjning till konkurrenskraftig kostnad kan ge förutsättningar för omställning och långsiktig tillväxt inom industrin.

IKEM anser att alla insatser ska övervägas för att minska kostnadsökningar för industrin till följd av styrmedel som ställer krav som inte går att infria då helt nödvändiga förutsättningar för omställning helt enkelt inte finns på plats. IKEM hänvisar till sitt remissvar på *Promemorian Genomförande av delar av det omarbetade energieffektivitetsdirektivet (KN2025/01465)* och anser att våra synpunkter rörande det pågående förenklingsarbetet och minskade administrativa bördor, redovisning av handlingsplan, kopplingen till ETS och fri tilldelning, kostnads-nyttanalyser och hur

dessa krav riskerar skada företagens konkurrenskraft, är relevanta i förhållande också till promemorian om mål för en effektiv energianvändning.

Med vänlig hälsning,

Mikael Möller

Chef IKEM Bryssel